

Näringsdepartementet

Kopia till:
Miljödepartementet
Diariet Trafikverket

Redovisning av vidtagna åtgärder för att höja takten i genomförande av miljöinvesteringar

Bakgrund

Trafikverket ombeds av regeringen i regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Trafikverket inom utgiftsområde 22 Kommunikationer, att redovisa vilka åtgärder myndigheten vidtagit under 2017 för att 2018 kunna höja takten i genomförandet av miljöinvesteringar i befintlig transportinfrastruktur.

Riktade miljöåtgärder

Miljöinvesteringar i befintlig transportinfrastruktur benämns inom Trafikverket som riktade miljöåtgärder. Syftet är att staten genom åtgärderna ska minska den miljöpåverkan som infrastrukturen på något sätt orsakar. Förutsättningar i form av ökad trafikmängd, tyngre fordon, eller andra omständigheter kan också påverka miljön negativt. Det kan också handla om att vi får ökad kunskap om åtgärdernas miljöpåverkan eller att ny teknik används i syfte att mildra störningar. När Trafikverket anlägger infrastrukturobjekt i dagsläget, görs det på ett sätt som avser att skydda människor, miljö, flora och fauna mot negativ påverkan. Mängden riktade åtgärder bör succesivt avta efter att äldre missförhållanden har rättats till.

Riktade miljöåtgärder genomförs inom fyra delområden: landskap, buller och vibrationer, vatten och förorenade områden. Landskap kan delas upp i undergrupperna natur och kultur och inom förorenade områden finns även statens miljögaranti som innebär att Trafikverket ska ersätta Swedavia, Jernhusen och Svevia för att sanera förorenad mark.

Vidtagna åtgärder

De åtgärder som Trafikverket har vidtagit för att höja takten när det gäller miljöinvesteringar handlar om att fokusera tydligare på att skapa en god framdrift för riktade smärre åtgärder. Detta gör vi bland annat genom att förstärka och fokusera på området rent personalmässigt, men också genom att på ett bättre sätt samverka internt och därmed öka framförhållningen i planeringen. Detta är också en grundförutsättning för att kunna genomföra den ökade volymen riktade miljöåtgärder.

Analys av problembild

Arbetet under 2017 inleddes med att en Trafikverksövergripande handlingsplan för ökad framdrift skapades. En av de första aktiviteterna var att analysera vilka problem som omgärdar hanteringen av de riktade miljöåtgärderna. Där identifierades att kunskapen om var bristerna i transportsystemet fanns, det vill säga inventerade objekt, var för låg och att det skedde för få utredningar, till exempel riskanalyser och åtgärdsvalsstudier. Vidare såg vi att vi behöver öka resurserna i form av planerare och projektledare som tar emot de identifierade åtgärdsbehoven och omsätter dessa till åtgärder. Alla dessa delar behöver fungera för att genomförandet ska öka. Handlingsplanen har medfört ett stort engagemang och alla berörda har genomfört små och stora förändringar inom samtliga delar.

Ökade resurser och ökad bemanning

Riktade miljöåtgärder är ofta komplicerade projekt som kräver flera specifika kompetenser, både i tillståndshantering/inventering, planering, och genomförande. En ökad framdrift av riktade miljöåtgärder kräver fler och mer specialiserade resurser som samverkar.

Under 2017 har Trafikverket rekryterat särskilda miljöplanerare som enbart ska fokusera på riktade miljöåtgärder. Det innebär en anpassning av bemanningen till den ökade volymen riktade miljöåtgärder som syftar till att säkra framdriften från tidiga skeden till planering av genomförandet.

Expertstöd är en viktig resurs för att löpande inventera och öka mängden beställningsbara åtgärder. Ett treårigt projekt har startats i syfte att samordna arbetet mellan experter och planerare för att öka mängden beställningsbara åtgärder. Det innebär att miljöexperterna avsätter mer tid i syfte att utföra fler inventeringar och utredningar som underlag för att generera fler åtgärder.

2018 kommer fortsatt arbete göras med att anpassa bemanningen med hänsyn till den ökade volymen riktade miljöåtgärder. Specialiserade projektledare som kan öka strömningen från beställning till genomförande kommer att rekryteras för att bättre kunna hantera riktade miljöåtgärder.

Metoder och arbetssätt

För att ytterligare öka samarbetet inom Trafikverket har fem regionala forum inletts under 2017. De regionala forumen har inneburit att alla berörda representanter, planerare, experter och projektledare, har träffats på regional nivå för att diskutera alla de steg som behöver fungera för att åtgärder ska kunna genomföras effektivt. Forumen har varit mycket uppskattade och fortsatta träffar kommer ske under våren 2018 i syfte att identifiera problem och genomföra ständiga förbättringar.

För att möjliggöra effektivare hantering inom området buller, kommer dessa åtgärder planeras och genomföras i större paket istället för att göra många små bullerprojekt. Avsikten är att minska antalet steg i processen i syfte att kunna anpassa arbetet efter rådande förutsättningar och nå ett mer effektivt genomförande. Detta fungerar när det handlar om många åtgärder av liknande karaktär. Förutsatt att denna arbetsmetodik faller väl ut kommer den även successivt att kunna införas inom områdena för att på så sätt öka framdriften och ta tillvara på den kompetens om anläggningen som finns.

Arbetet med viltvarningssystem har intensifierats, bland annat ska en testanläggning sättas i drift i vår. Blir utfallet gynnsamt kan fler anläggningar beställas inom snar framtid. En teknikutveckling som ger god effekt för klövvilt. Även annan teknikutveckling har gjorts, till exempel när det gäller bekämpning av lupiner.

Slutsats

Trafikverkets bedömning är att vi har fångat problembilden och påbörjat ett förbättringsarbete som kommer att möjliggöra en ökad takt av miljöinvesteringar i befintlig transportinfrastruktur. Några av åtgärderna kan vi redan se ger resultat, medan andra kommer att ge effekt under kommande år.

Ärendenummer
TRV 2018/10049
Ert ärendenummer
[Motpartens ärendelD NY]

Dokumentdatum
2018-01-30
Sidor
3(3)

Föredragande och samråd

Beslut i ärendet har tagits av generaldirektör Lena Erixon. Föredragande i ärendet har varit Karin Bergenås, verksamhetsområde Planering. Inom verksamhetsområde Planering har samråd skett med Petter Åsman, Jan Skoog, Ann-Sofie Atterbrand och Lennart Kalander samt planeringsdirektör Stefan Engdahl. Samråd har vidare skett med Erik Lööv verksamhetsområde Underhåll och Gunilla Stoltz, verksamhetsområde Investering.

Lena Erixon